

Syyslaulu

Taas saapuvu syys.....
Säteet auringon
Yhä useimmin usviin vaipuu.
Kesäiset mustot vain jäljellä on
Ja kirkkaiden päivien kalpeu.....
Syys harmaita pilviä tuo.

Päivät menneet jo on
Kesäisten ilojen,
Hämärksi häpyvi illat.
Kul hurteet ensi hallojen
Kaataa mun toiveeni sillat.....
Syksy mieleeni murhetta luo.

Vaan elämä ei
Niin raskas lie,
Että murhetta ei voisi kantaa.
Valkka onkin synkkä, sumuinen tie,
Uus' päivä toiveita antaa.....
Kevät jälleen palajaa.

Taasen kirkastuu aurinko
Ja sumut hähtyvät,
Elon nesteet vihastit virtaa.
Ehkäpä osakin jo vaihtuvat,
Saan helkyttää onnen pirtaa.....
Sitä mieleni halajaa.

Valkkapa sumussa syksy-yön
Laulaisin murhettain,
On syönessä kevään koitto.
En kadota yössäköön uskoain.....
Vielä koittaa aatteen voitto!
Laulut keväiset silloin soi.....

H. M.

VANKILA

Kirj. MAXIM GORJKIJ.

(Jatkoa)

VII.

Melkein joka yö vahtivuorossa olessaan tuli vanha vanginvartija — hänen nimensä oli Kornei Danilovitsch — komeron ovelle, asetti mustan naamansa oven pyöreään aukkoon ja alkoi suupalton ukon tavoin puhua löpötelä Mischalle kaikenlaisia hajanaisia juttuja. Kornei oli nähnyt paljon, kokenut paljon, mutta kaikki elämän kokemukset olivat sotkeutuneet hänen muistissaan kovien onnettomuuksien suureen vyyhtiin, hyödyttömään työhön, nöyrymykseen ja kaikenlaisiin ajattelemattomiin tekoihin. Toisinaan Mische oli mielissään näistä teoista, ne hikkuttivat häntä, mutta useimmiten tuntuivat ne tuhnilta ja rumilta — sellittämättömiltä sattumuksilta aivan kuin ihminen ei olisi tehnyt niitä vapaasta tahdostaan vaan aina toiminut nurkumatta, ajattelematta jonkun näkymättömän ja käsitteämättömän ulkoapäin määräävän tahdon vaikutuksesta.....

— Siitä on nyt noin..... viisitoista vuotta takaperin — kuskiksi Kornei Danilovitsch asettaen kalansilmänsä vakavasti vasten Mischen kasvoja. — Katson — kovin alkaa käydä mieltäiväiseksi..... poikani, se Aleksei..... Ei käy kirkossa, ei käy kapakassa..... asiat ovat hullusti! Aloin pitää häntä silmällä..... katson — hän käy stundein seuroissa..... toden totta..... Ensityöksi haukuin hänet oikein — katso itseä, sanon, kyllä minä sinulle näytän! Mutta hän ei ota tietäkkeenkään..... minä menin, valitin papilla..... noi, tulee papista lasta kotiin..... näen ett' kovin on suutuksissaan..... Minä nauran hänelle — että, saikkos muka papilla pipuria? Mutta hän niin kuin synti — suuttuu tuiskahtaa ja haukkuu pafon pataluhaksi..... Minä sanon — sinä, semmoinen ja tammoinen! Kuinka sinä uskallat? Mutta hän minua..... Silloin minä suutuin silmittömästi, tempasin puoropadan ja niin puuroineen päivineen paiskasin sillä häntä vasten kuonoa..... niin tein! Kasvot kokonaan menivät rikki..... Hän läksi heti pois..... ja siitä saakka ei ole häntä kuulua ei nähty.....

Semmoisia äkäpäitä te olette, te nuoret..... niin!

— Elkö teillä nyt ole sääli häntä? — kysyi Mische hiljaksen.

Ukko ei heti vastannut. Vaitiolon jälkeen hän rykäsi, puhua bonisi herkisen nenäänsä ja sitten lausui levollisesti:

— Tosiaan on sääli..... On kaikkia sääli..... Joskus on sääli murhaajakin..... ni-in! Eiväthän kaikki — syyttä murhaa..... usein tapahtuu, että asiasta..... Kenties muutamia murhaajia meidän tulisi kiittääkin..... Pyöveli esimerkiksi..... Ei hän turhan vuoksi tapa, vaan yleiseksi hyödyksi..... Jos pahantekijän tappaa — eihän se synti ole val..... tai lauletko, että pyövelille on helppoa sitä tehdä?

Mische kyyristyi sukkelaan oven reikälle — saadaksen nähdä, millainen ilme oli nyt sen kasvoilla, joka oman poikansa syyttä suotta luotansa työnsi ja kykenee pyövelläkin säälimään? Mutta kasvot olivat kuten ennenkin, ne muistuttivat kiveä, jonka pinta on täynnä halkeamia, ja silmät kiilsivät kuin kaksi himmeätä lasipalasta.....

— Mitä katsotte? — kysyi vanhus.

— En mitään..... niin vaan..... — vastasi Mische hiljaksen. — Sanoikaappa Kornei Danilovitsch..... miksi te ette pitäneet siitä, että polkanne tutustui stundisteihin?

— Siitä kerrottiin, että se on vaarallista..... se stundismi..... Vaikka istuihan niitä täälläkin kolme vuotta sitten neljä henkilöä..... etkä niistä mitään — vakavia miehiä olivat! Kaikki lukutaitoisia, hiljaisia..... eikä täällä mitään pahaa heissä huomattu! Ei sovi soimata, oikein kurnon vankeja olivatkin..... Kysyinhän minä heiltä, että tuntevatko Alekseita — emme tunne, sanoivat. Meltä on paljon, sanoivat. Se saattaa olla tottakin — useinhan niitä täällä on istumassa.....

Vähän valettuuan hän jatkoi:

— Nykyään on alkanut tulla rikoksen tekijöitä paljon enemmän..... Ennen oli vaan varkaita, rosvoja, murhaajia, kirkon ryöstäjiä..... mutta nyt on alkanut tulla yfoppilaita, työväkeä, poliittisia, stundeja ja muuta kaikenmoista..... tulee tulvimalla.....

— Nyt te olette väärässä! — keskeytti Mische sukkelaan ja innokkaasti. — Se tulee siitä — kun ei oikein ymmärrä..... ihmiset tahtovat parantaa elämää, tehdä sen kaikkille paremmaksi.....

Oven takaa kuului hiljasta kuivaa naurua, sitten vähän yskittyään vastasi vanhus:

— Olen kuullut kaiken tuon..... juuri niin! Useat teikäläisistä puhulivat aivan samoin.....

Hän nousi ja läksi oven luota niinkuin näytti ylempään tytyymättömään ja suuttuneena.

Kerran taasen hän kertoeli seuraavan tarinan:

— Kuten tiedätte, olen kovin sääliäinen..... olen itse paljon kärsinyt maailmassa, siksi voin toisinkin ihmisistä ymmärtää, niin! Minun käytävissäni istui kerran eräs pakkotyöstä karannut vanki, — tuommoisen kookas, komea, kohtelias..... Tavallinen moukka, mutta hymyili kuin hieno herra..... sattui monasti että — pyytää ja hymyilee, niin ei voi mitään häneltä kieltää. Sanoo: Danilovitsch! hae tupakkaa — haen..... Mutta mitenkäs kävi..... mistä löytyneekin varasti veitsen, teki siitä sahan, hankki rasvaa — ja ei muuta kuin näkertelemaan akkunaristikkoa..... Mutta minä huomasin sen

heti..... kovin tuli minun häntä sääli! Oh, veli hyvä, ajattelin itsekseni, se työ ei sinulle onnistu! Kalkessa tapauksessa — en tahdo häntä häiritä, antaa nuorukaisen huvitella itseään. Ihävähän sen elämä on..... Kauan hän hommaill — noin — kolmen viikon palkoilla..... minä aina vaan seuraan hiljaksen..... ja säälitelen miestä..... Sahaa vaan huviksi, arvelin.....

Kornei Danilovitsch naurahi lempeästi.

— Vaan sitten kun työ oli loppuun suoritettu — silloin minä menin ja ilmoitin päällikölle.....

— Mutta minkä tähden? — huudahti Mische surullisesti — Minkä tähden päällikölle?

— Kuinka muuten? — kysyi vanhus.

— Olisitte paremmin pakkotyöläiselle itselleen sanonut!

— Lystikäs te olette, — naurahi Kornei. — Entäs rautaristikko? Kun se kerran oli poikki sahattu.

— Olisihan saattanut heti sanoa, kun hän alkoi sahata!

— Niin..... jos olisi silloin? Silloin olisi sopinut..... se on totta..... Mutta ehkä se näin oli sittenkin parempi — ihminen sai hommata jotain.....

— Tietysti häntä siitä rangaisttiin?

— Kuinkas muuten? Eihän ilman vol..... rangaisttiin.....

— Ja — kovin?

— E-en muista nyt..... talsi se kuu-kauden kuitenkin istua kopissa..... sitten oikeus vielä määräsi sille jotain..... en muista enää.....

— Mikä tontpellimaisuus! — äännähti Mische hiljaa, mutta kiihkeästi. — Minkälaisia runnettuja ihmisiä..... ja elämä sitten..... koko elämä!

Vanhuksen tummat kasvot alkoivat heilua kummallisesti oven reikässä ja huottuuan raskaasti, vai liehekö haukotellut, alkoi hän puhua hitaasti:

— Ni-niin..... sen sanoitte oikein..... parantumaton elämä!

Tällaisissa keskusteluissa vietiivät vanhus ja nuorukainen useat pitkät hetket, toinen — huoletonna ja kylmänä, toinen — täynnänsä voimatonta suuttumusta ja murheellista neuvottomuutta. Heidän välillään seisoi lujasti raudoitettu, ruosteen syömä vanha paksu ovi, jonka pienestä aukosta vankilan uneton lörpä asukas syyti nuorukaisen sielun muistojensa synkkää romua. Mische havaitsi, että hänessä alkoi kasvua jotain raskasta ja synkkää. Mutta hän ymmärsi, ettei se ole vankila — tämä vanha kömpelö kivirakennus — joka häntä painostaa, vaan että kaikki se, mitä hän näki ja kuuli siellä, laskeutuu tiilikivinä hänen rintansa, muodostaen sydämmen ympärille syngiä, ahtaata, pimeitä seinät.....

Unettomina öinä loikoillessaan makuulavalla, jossa oli ikäänkuin puristuksissa kivisen holvikaarrokseen alla, koetti hän korjata kokoon kalkkien vaikutusten sekasorron sielussaan, tahtoi puristaa ne yhdeksi kokonaiseksi pyöreäksi palloksi, mutta — ei voinut.....

Kerran hän sattui kysymään Ofizerovilta:

— Kuulkaahan — viihdyttekö te todellakin täällä?

— Jos eivät tappelisi niin — menisihän se mukiin..... — vastasi ruuvorikko hiljaisella pehmeällä äänellä.....

— Lyödäänkö — teitä? Ken?

— Eihän minua usein lyödä..... joskus toisinaan päällikön vanhin apulainen antaa nyrkillään hampaita vasten..... Minä puhun yllänsä..... kaikista..... Vangit tap,elevat.....

pieksävät toinen toistaan niin että — pelottaa!..... Ja vanginvartijat lyövät heitä..... ei kaikkia..... jokaisesta ei voi lyödä! Vaan ketä voidaan — niitä lyödään säälimättä!

Hän kohautti pelokkaasti olkapäitään, katsahti ympärilleen, aukasi kauhistuneet kauniit silmänsä ja jatkoi väristen:

— Mutta minä — en voi miten kään..... kun lyödään..... minua pe-loittaa! En voi nähdä..... että lyödään!

— Tepä hankkisitte itsellenne jonkun toisen palkan, — kehotti Mische.....

— Mistä? — sanoi surullisesti Ofizerov luoden silmänsä alas. — Kalkkiella tapellaan..... koko elämä on — tappelu, minä tiedän..... Alnoastaan äitini..... kenties ehkä ei luostareissa myöskään tapahdu semmoista..... Luostariinhan minäkin tietysti olin mennyt..... jos vaan.....

Hän vaikenä äikisti. He seisovat vankilan tornin nurkan takana lähellä roukkioita, joissa oli hakautuita kiviä, pupupalasia ja kaikenlaisia sora. Heidän päänsä päällitse kulkevat hitaasti ja juhlallisesti tummat pilvet, tuuli puhalsi ja kuletti mukanaan jostain kaupungilta särkyneitä hajanaisia ääntä.....

— Mitä — jos vaan? — kysyi Mische.

— Suokaa anteeksi — sanoi häntäisesti kuskaten Ofizerov ja räpäytteli silmiään aivan kuin olisi nähnyt edessään jotain häikäsevän kirkasta. — suokaa anteeksi — eikä on vaan — minun suurta tyhmyyttäni — eikä mitään muuta.....

— Mistä on kysymys? — kysyi nuorukainen levottomasti, alentaen ääntään.

Ofizerov siirtyi hänen luokseen ja sanoi vapisevalla äänellä:

— Se on — Jumalasta..... Uskotko te?

Mische painoi päänsä alas ja vastasi hetkisen kuluttua hiljaan:

— Hm, en tiedä.....

— En minäkään tiedä! — tarttui vanginvartija sukkelaisti puheeseen. — Minä ajattelen hyvin paljon Hänestä..... jos Jumala todollisesti on..... niin minkä tähden sitten tämän kauhistus kaikkialla?..... Ja julmuus? Te — olette oppinut..... mitä varten tämä julmuus ja kauhistus?

Hänen silmiinsä ilmestyi isot himmeät kyynelleet, heilauttaen päätään karisti hän ne maahan ja taakseen katsomatta poistui kiiruusti.

(Jatk.)

Palvelia halutaan

perheeseen jossa on 3 lasta, nuorin 8 ja vanhin 11 vuoden vanha. Tehäviin kuuluu lasten hoito ja yhdeksi miehelle ruuanlaitto. Palkan voi ottaa sellainenkin, jolla on 1 tai 2 lasta. Palkka tietenkin sen mukaan. Palkkavaatimus tulisi seurata kirjettä.

ESKELI HEIKKILÄ,

Box 104, Ilwaco, Wash.

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstailta, kello 8. Osoite: 262 Taylor Ave.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai klo 2 ip., 713 E. 1st St. — Tervetuloa.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjoassa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osoite: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-ilta, kello 8. — Osoite: 219 Montana Ave.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, III, S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina, alkaen klo 2 ip. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 j.p.p. — via kokouksen loputtua.